GAZETA KRAKOWSKA

Nro 26.

Z KRAKOWA DNIA 31 MARCA 1819 ROKU WE SZRODĘ

Z Warszawy d. 23 Marca.

Prezes Deputacyi Główney Jarmaczney.

W skutku Reskryptu Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 19 b. m. Nro $\frac{276}{1089}$ postanowienie JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 13 b. m. porównywaiące co do rabatu Cła Kupców kraiowych z zagranicznemi następuie co do słowa: — „ Kopiia do N. $\frac{276}{1089}$ z Marca 1819 w Imieniu Nayiaśnieyszego Alexandra I. Cesarza wszech Rossyy, Króla Polskiego etc. etc. etc. Namiestnik Królewski w Radzie Stanu. Na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, uchylaiąc różnicę pomiędzy Kupcami kraiowemi i zagranicznemi co do rabatu w opłacie cła, od Towarów na Jarmarki Warszawskie sprowadzanych i pro consumo sprzedawanych, postanowieniem naszem z dnia 21 Kwietnia 1817 oznaczone, mieć chcemy: ażeby odtąd, Kupcy kraiowi do swobody rabatu połowy Cła równie iak zagraniczni przypuszczeni byli.

„ Uskutecznienie ninieyszego Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych Policyi, tudzież przychodów i Skarbu, polecamy. — Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 13 Marca 1819 r.

(podpisano) *Zaiączek.* — Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi w zastępstwie Radca Stanu (podpisano) Staszic, Radca Sekretarz Stanu Jeneral Brygady (podpisano) *Kossecki.* Zgodno z oryginałem Radca Stanu Jenerał Brygady (podpisano) *Kossecki.* *Za zgodność:* Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi (podpisano) Aug: *Karski.* „ do wiadomości handluiącey publiczności podaie.

Woyda.

Leśkiewicz S. J.

Deputacyia Główna Jarmarczna.

W skutek Reskryptu Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z daty dzisieyszey N. $\frac{???}{???}$ uwiadomia handluiącą Publiczność: iż podług decyzyi JO Xięcia Namiestnika Królewskiego w Radzie, Jarmark Walny tegoroczny wiosenny, rozpocznie się w siodmy Poniedziałek

po Poniedziałku Wielkanocnym, to iest w dniu 31 Maia r. b. z zachowaniem swobód Kupcom zagranicznym zapewnionych. — W Warszawie d. 11 Marca 1819 r.

Radca Stanu Prezes Deputacyi
Woyda.
Leszkiewicz, S. J.

Z Peterzburga d. 26 *Lutego d. k.*

W sobotę dnia 22 b. m. N. Cesarz Jegomość i NN. Cesarzowe, dopełniaiąc powinności Chrześciiańskiey, przystępowali do Nayświętszych Taiemnic, w małey kaplicy zimowego pałacu, a Wielki Xiążę Jegomość Mikołay Pawłowicz i Wielka Xiężna Alexandra Fedorowna, w kaplicy swoiego pałacu.

Gazeta Senacka z dnia 22 b. m. ogłosiła następuiący Reskrypt Jego Cesarskiey Mości:

Do Nayprzewielebnieyszego Metropolity Rzymsko-Katolickich w Rossyi Kościołów Stanisława Siestrzeńcewicza Bohusza.

„Minister spraw duchownych i kraiowego oświecenia przeniósł do wiadomości Moiey, żeście wy powodowani natchnieniami dobroczynnego serca swoiego, oddali na wieczną własność Guberniialnego Gimnazyum Petersburgskiego, należący do was tu, w Sankt-Petersburgu, dom, z oświadczeniem życzenia, iżby dochody z niego użyte były corocznie na utrzymanie i naukę w Gimnazyum dwudziestu półpensyonierów. Potwierdziwszy w całey rozciągłości urządzenie, podług którego życzeniem waszem było, widzieć użycie tego pobożnego i dobroczynnego daru waszego, znayduię także bardzo stosownem, ażeby ten dobroczynny przy Gimnazyum zakład ku więcszey swey ozdobie, wasze nosił imie. Mnie nader przyiemnie iest, widzieć ten nowy czyn chwalebny Chrześciiańskich cnót waszych, tak właściwych świętemu stanowi waszemu, a nowem będący świadectwem gorliwości waszey o powszechne dobro, za który też oświadczam wam szczególną Moię łaskę. Zostaię ku wam zawsze przychylny: Dnia 18 Stycznia 1819 r.

Alexander.

Na przełożenie Ministra Spraw duchownych i kraiowego oświecenia, Xiążęcia Galicyna, potwierdzony został przez Jego Cesarską Mość d. 8 Lutego, proiekt początkowego założenia Uniwersytetu w Sankt-Petersburgu. Z tey okoliczności było nadzwyczayne posiedzenie konferencyi głównego Instytutu Pedagogicznego, zagaione czytaniem pomienionego przełożenia i proiektu. Potem Kurator Edukacyynego wydziału Rzeczywisty Radca Stanu, Uwarów, miał stosowną do okoliczności mowę, a konferencyia oznaczyła to pierwsze swe posiedzenie iednogłośnym wyborem JO. Xiążęcia Jmci Galicyna, Ministra spraw duchownych i kraiowego oświecenia, na honorowego członka Uniwersytetu Petersburgskiego. Zamiast dawnieyszego podziału Uniwersytetom powszechnie właściwego, Petersburgski Uniwersytet dzielić się będzie na trzy wielkie oddziały czyli fakultety: 1) Nauk filozoficznych i prawnych; 2) Nauk przyrodzonych i matematycznych; 3) Nauk historycznych i filologicznych. Uniwersytet i cały wydział będą zarządzane przez Radę administracyyną, którey Prezesem iest Kurator. Prócz tego ieszcze będzie Dyrektór zawsze od rządu mianowany i Rektór corocznie wybierany przez konferencyią, od którey zależy część naukowa Uniwersytetu.„

Członek Instytutu Francuzkiego, Baron Silvestre de Sacy, znany z rzadkiey biegłości w ięzykach starożytnych, miał zaszczyt otrzymać od N. Cesarza, order S. Anny 2giey klassy, a to szczególniey za okazaną wielokrotnie gorliwość ku pożytkowi edukacyi w Rossyi.

Z Wilna d. 5 Marca d. k.

Wystawiona na teatrze tuteyszym na wsparcie ubogich, dnia 27 z. m. traiedyia Horacyusze, w którey JPani Ledóchowska grała rolę Kamilli, przyniosła czystego dochodu do kassy Towarzystwa Dobroczynności 716 rubli srebrnych i 10 kopiiek.

Z Wiednia d. 22 Marca.

Nayiaśnieysi Cesarstwo Ichmość przybyli d. 7 b. m. z Arcy Xiężniczką Karoliną w pożądanem zdrowiu do Florencyi. J. Cesarzewicowska Mość W. Xże, brat J. C. K. Mci, wyiechał aż do Covigliano o 4 stacyie od Florencyi przeciw NN. Cesarstwu, gdzie razem obiadowali. Potem udali się do tey stolicy, gdzie o godzinie 5 przy nieustaiącym huku dział z 5 wałów, stoiącem w paradzie woysku od bramy St. Gallus aż do pałacu Pitti, przy ozdobionych obiciami oknach i radosnych okrzykach niezliczonego ludu w echali. Przy wysiadaniu z powozu powitanemi NN. Cesarstwo zostali od Xiążąt i Xiężniczek Rodziny panuiącey i innych obecnych tam Xiążąt. W wieczor było miasto oświecone.

J. Cesarzewicowska Mość Vice-Król Lombardzko-Weneckiego Królestwa powrócił d. 11 b. m. w dobrem zdrowiu do Medyolanu.

Z Paryża d. 13 Marca.

Monitor zawiera artykuł o pomnożeniu Parów, w którym między innemi wyraził: iż od rozwiązania izby Deputowanych w r. 1815 nie przedsięwzięto ważnieyszego i bardziey stanowiącego środka nad pomnożenie liczby Parów. — Tenże Monitor opisuie posiedzenie izby Parów d. 6 na którem o mało do żywych poruszeń nie przyszło. P. Lamoignon wszedł na mownicę, protestował się przeciw rozporządzeniu Królewskiemu z d. 5 Marca, to iest mianowaniu nowych Parów; proponował adress do Króla, w którym wyrażony miał bydź żal izby względem mianowania tylu nowych Parów i prośba, aby niedowierzał nowym i przestał na dawnych. Ze wszystkich stron dała się słyszeć przy okrzyku: Niech żyie Król! nayżywsza nagana takowego wniosku, który za bezprzykładne nadwerężenie praw Królewskich poczytywano. Kanclerz przerwał dalszą wrzawę zakończeniem posiedzenia, nim ieszcze P. Lamoignon swoią mowę ukończył. Mówiono, iż niektórzy Parowie z gniewu porwali się do szpad; lecz to nie prawda.

Królowi przełożono kilka list osób do obrania z nich nowych Parów. Król zastanowił się nad niemi kilka dni i własną ręką napisał imiona 61 Parów, których obrał. Nowi Parowie znayduią w tem pochlebną dla siebie ufność Monarchy. — Pomiędzy 39 Parami, których iuż tytuły zprawdzone zostały i w krótce zasiędą w izbie Parów, znayduią się Marszałkowie Xiążęta Albufery, Gdański, Eckmühl, Treviso, i t. d.

Wniosek Margr. Barthelemy, gdy doydzie do izby Deputowanych, zostanie przed roztrząsaniem po zdanie do kommissyi odesłany. — Pomiędzy mnóstwem próśb, które tey izbie podane zostały o utrzymanie ustawy względem obiorów, znayduie się także przeszło od 500 tutey-

łtych uczniow medycyny podpisana.

Były Minister Lainé i Par opuścił nagle Paryż bez pożegnania izby i poiechał do Bordeaux. Pomiędzy dawnemi Parami, którzy ieszcze dla swoich synów nie utworzyli majoratów czyli dziedzicznego parowstwa, znayduie się do 70. Zasłaniaią oni się, iż przez rewolucyią pozbawionemi zostali maiątków.

D. 10 b.m. powrocił tu z wygnania znany Regnault de St. Jean d'Angeli, lecz umarł nazaiutrz rano na nowy napad pedogry. Urodził on się 1762 r. w St. Jean d'Angeli, był obrany 1789 r. deputowanym od trzeciego stanu do Zgromadzenia narodowego, wydawał gazetę Goniec Werssalski, pisał przeciw Mirabeau, który nie został mu nic dłużnym, w niosł, aby Wolterowi wystawić posąg, po ucieczce Ludwika XVI. okazał się nayWiększym nieprzyiacielem Dworu, wydawał długi czas Journal de Paris, był u Jakobinow w podeyrzeniu i został 1793 w Douay uwięziony, ale potem uwolniony i administratorem polowych lazaretow mianowany, gdzie znaczny maiątek zebrał, poźniey oddał się Napoleonowi, poszedł z nim do Malty, oświadczył iako Radca stanu i Minister w d. 21 Września 1808, iż Napoleon niczego bardziey nie oszczędza iak krwi swoich podanych, był nayWiększym chwalcą zaślubienia Napoleona z Maryią Ludwiką, d. 10 Stycznia 1813 pod czas wyprawy do Moskwy wniosł do senatu o uchwalenie 350,000 rekrutow, krzyczał przeciw Pruskiemu Jeneralowi Jork, który przyczynił się do zguby iego bohatera, w Styczniu 1814 mianowany był naczelnikiem legionowym gwardyi narodowey w Paryżu, lecz uciekł iako tchorz, w r. 1815 za powrotem Napoleona zaiął znowu mieysce w radzie stanu, w tymże r. obięty został w rozporządzeniu Królewskiem d. 24 Lipca i musiał w 3 dni Paryż opuścić, udał się potem do Ameryki, powrocił ztamtąd do Europy i do Paryża, lecz tylko dla zobaczenia się z swemi przyiaciołmi, pożegnania się z niemi i położenia się w grobie na ziemi oyczystey.

Z powodu podawanych licznych prośb o utrzymanie ustawy względem obiorów, wyraża dziennik Minerwa Francuzka: — Zwrociliśmy się znowu do r. 1789. Arystokracyia walczy przeciw narodowi; chce znieść rowność w obliczu prawa i odzyskać berło przywileiów. Handel iest teraz celem tey wzgardy, tak iak dawniey był stan trzeci. Lecz teraźnieysze położenie rożni się w tem od owczesnego, iż narod zostaie w zupełney posiadłości praw swoich i nie dozwoli sobie żadney z swoich zdobyczy wydrzeć. Chce to utrzymać, co istnieie, gdy tymczasem arystokracyia usiłuie przywrocić to, czego iuż niema, a zatem iest istotnie rewolucyyną.

Z rozkazu Króla maią bydź zrobione z marmuru popiersia Paskala, Bossueta, Kornella, Rasyna, Lafontaine, Montaino i Montesquieu, i w miastach ich urodzenia postawione.

U Xięgarza tuteyszego l'Huillier skonfiskowane, zostały Pamiętniki Hr. Las Cases.

Z powodu zagęszczonych tu samoboystw przypominaią pisma nasze następuiący rozkaz dzienny: —— "Grenadyer Grobin z powodu intrygi miłosney odebrał sobie życie. Był to żołnierz waleczny. Jest to drugi tego rodzaiu przypadek, któ-

ry od miesiąca zdarzył się w tym korpusie. Pierwszy Konsul rozkazał oznaymić gwardyi rozkazem dziennym, iż żołnierz powinien umieć znosić zgryzoty i burze namiętności, i że niewiększey potrzeba odwagi do zniesienia statecznie udręczeń umysłu, iak stania spokoynie pod gradem kul przy batteryi. Lecz poddać się bez oporu bólowi i odebrać sobie nawet życie dla uniknienia go, iest to uciec z pola bitwy, nie będąc ieszcze zwyciężonym. — W Paryżu d. 22 Floreal X. roku.

(pod.) *Bonaparte, I szy Konsul.*
Bessieres.

Amerykański Poseł przy Dworze naszem, P. Galatin, powraca dla słabości zdrowia do prywatnego życia do Ameryki.

Uczącey się w Montpellier młodzieży wolno znowu na teatrze bywać. Z uwięzionych 9 trzech tylko na 6cio dniowe więzienie skazanych zostało. Dodaią atoli, iż postępek tamteyszego Prefekta przeciw niey, przywiedzie go może o utratę urzędu.

Z Londynu d. 12 Marca.

Dom kupiecki Barandon i kompaniia zbankrutował wczoray na 180,000 f. szt. (Przed kilku miesięcami dług iego wynosił do 700,000 f. szt. lecz Dom Rotschilda przyiął na znaczną summę iego wexle.) Za przyczynę tego bankructwa podaią spadnienie ceny wielu artykułów, któremi ten dom handlował, a mianowicie nasieniem koniczyny, bawełny i łoiu. Surowey bawełny tak dalece spadła cena, iż z Liwerpoolu wysłano umyślnego posłańca do Kalkuty, aby wstrzymano się z wysełaniem tego artykułu do Europy. — D. 10 żaden okręt nie zawinął do Londynu, a ieden tylko do Liwerpoolu. — Bank w Tamworth w Warwikshire zaprzestał wypłacać, a winien znaczne summy.

Długi wschodnio-indyyskiey kompanii wynoszą podług pism tuteyszych na 6 od 100 prowizyi 29 mill. 58,723 f. szt. na 8 od sta 31,044, na 9 od sta 80,831 a bez prowizyi 5 mill. 13,539 f. ogółem 34 mill. 184,137 f. szt.

Rzecz względem skonfiskowanych dawniey 140 okręt Angielskich z osadniczemi towarami w portach Rossyyskich ma bydź w dobrym sposobie załatwiona.

Towarzystwo do wsparcia ubogich cudzoziemców obchodziło d. 10 b. m. w gospodzie Londyńskiey obiadem 12to letnią rocznicę swoiego założenia, na którym znaydowali się Arcy Xże Austryiacki Maxymilian, większa część obcych posłów, wielu wyższych urzędników, znakomitsi Niemieccy tuteysi kupcy, &c. Prezydował Xże Wellington, a po skończonym obiedzie, podpisano do kassy tego towarzystwa 800 f. szt. Xże Wellington podpisał tą razą 50, a Arcy Xże 25 f. szt. Znaydowało się na tym obiedzie do 400 osób. Pomiędzy zdrowiami spełniono N.N. Cesarza Rossyyskiego, Króla Pruskiego i Króla Wirtemberskiego, iako opiekonów tego towarzystwa, które od założenia swego wsparło do 10,000 osób.

W Vaynol w Xięstwie Wallii przy kopaniu gliny znaleziono 75 sztuk monet Rzymskich za Wespazyiana, Tytusa, Domitiana, Traiana i innych bitych. Znalazca ubogi wyrobnik oddał ie za przyzwoitą nagrodą właścicielowi gruntu P. Smith.

Gdy tu niedawno Francuz napotkał żołnierza Angielskiego noszącego medal na pamiątkę bitwy pod Waterloo, rzekł do

niego z urąganiem, iak Rząd mógł go taką bagatelą niewartaiącą iak 3 fr. nagrodzić. Zołnierz odpowiedział: prawda, że ten medal nie kosztuie może móy Rząd iak 3 fr. ale Francuzów „kosztował Napoleona. ?

Lord Castlereagh od śmierci swey siostry znayduie się na wsi. —— P. Lamton oświadczył w niższey izbie, iak tylko rzeczony Lord powróci, iż poda zaraz izbie prośbę, którą od Jenerała Gourgaud odebrał, względem obeyścia się z nim w Anglii za iego powrotem z wyspy S. Heleny.

Podług doniesień z Lizbony nadszedł tam rozkaz z Brazylii, gdzie naywiększy iest niedostatek gotowizny, aby co Rejencyia ma pieniędzy posłała ie do Brazylii; lecz w Portugalii niemnieyszy panuie brak gotowizny.

P. Bronlow Colyear, który między Rzymem i Neapolem miał bydź od rozboyników zamordowany, pisał pod d. 6 Lutego do oyca swoiego z Rzymu, iż uszedł wprawdzie żywy, ale z wszystkiego ogołocony został.

Przeciwna Katolikom partyia w Dublinie tak dalece okazała się w swoim uprzedzeniu zapamiętałą, iż nawet starała się nakłonić osadę Dublińską do napisania w iey duchu adressu. Lecz konstytucyią i ustawami zabronione iest woysku zgromadzać się w celach politycznych. W Irlandyi iest nawet kara śmierci na takowy czyn naznaczona. Jenerał White dowodzący w powiecie Dublińskim zalecił w rozkazie dziennym żołnierzom, aby pamiętali na swoie obowiązki i żadnego pisma w polityczney osnowie nie podpisywali.

Podług naynowszych doniesień z południowey Ameryki powstańcy Wenezueli opanowali miasto Kumana.

Wyprawa z Kadyxu do południowey Ameryki nie wypłynie przed Czerwcem, ponieważ naięte w Anglii i Hiszpanii okręty ledwie na ten czas do żeglugi sposob one zostaną. Wysłane dawniey 12 okrętów z 4000 woyska dostały się powiększey części w ręce powstańców, lub żołnierze przez choroby wymarli. Morillo żąda 6000 ludzi z Hiszpanii i obiecuie podbić i utrzymać Wenezuelę.

Z Bruxelli d. 15 Marca.

Lubo nie potwierdza się w cale, co Hr. Laujuinais w izbie Parów Francuzkich przy popieraniu wniosku Margr. Barthelemy względem zmiany ustawy o obiorach utrzymywał, że w Brytanii broń rozdana została, i że ta prowincyia gotową iest poddać się pod obce panowanie, znayduią się iednak, iak iedno z pism naszych twierdzi, tayne we Francyi związki, których członki łączy przysięga; lecz nierozsądne ich zamachy zniszczy niezawodnie czynna baczność Rządu.

Woysko Francuzkie iest teraz dosyć liczne i lepiey urządzone, niżeli kiedy było.

Sąd kryminalny w Mons potępił officera, który zabił przeciwnika swego w poiedynku, na 5 letnie więzienie.

U nas będą także równe miary i wagi zaprowadzone.

Z Frankfortu d. 16 Marca.

Na poufalnem posiedzeniu d. 25 Lutego Seymu Niemieckiego Poseł Króla Saskiego złożył nowy plan względem kontyniensów z których składać się maią korpusy 8 i 9ty woyska związkowego; pierw-

szy mieć ma 31,385, a drugi 31,730 głów. Plan ten przyięty został większością głosów, a obu Heskich Posłów wezwano iednomyślnie, aby iak nayśpieszniey zasięgnęli od swych Dworów w tey mierze wiadomości, gdy czas iest naglący. —— Na mocy tego przyięcia otworzył Prezyduiący Poseł posiedzenie d. 3 zapytaniem, czyli który z Posłów niema co do powiedzenia przeciw przyiętemu na poufalnem posiedzeniu planowi? Głosy wszystkich Posłów okazały się zgodne za planem, wyiąwszy Posłów Elektora Heskiego i W. Xcia Heskiego, którzy warowali sobie otwarty protokół, aż do przyszłego posiedzenia.

Dziś przybył tu Xże Hohenlohe, a d. 12 Hr. Boulay de la Meurthe. Ziechać tu także ma z Magdeburga Hr. Carnot. Oba ostatni spodziewaią się, iż otrzymaią pozwolenie powrócenia do Francyi.

Z Sztuttgardu d. 6 Marca.

Przeieżdżaiący tędy Poseł Perski Mirza Abdul Chan do Paryża, (gdzie iuż przybył) oświadczył Ministrowi Hr. Zeppelen przez swoiego sekretarza żal swóy, iż w teraźnieyszym smutnem stanie Króla nie śmie go prosić o audyencyią, przed którym miał iuż zaszczyt bydź w Peterzburgu stawionym.

Przed kilku dniami przybył tu Rossyyski Jenerał Włodek i w zamku stanął. Dla urządzenia spadku po zmarłey Królowey oczekiwany tu ieszcze iest z strony Xcia Oldenburskiego P. Berg. —— Wczoray odprawione zostało w Kościele Katolickim, a dziś w Kaplicy Greckiey żałobne nabożeństwo za ś. p. Królową, a iutro odprawione zostanie w Kościele zamkowym i po wszystkich Kościołach Protestanckich. Professór Schwade wydał z tego powodu i rozkazu Króla Rys życia Królowey, który iest z żywem uczuciem czytany.

Mówią o maiącym w krótce nastąpić powrocie Xcia Pawła z Paryża do Ludwiksburga, gdzie chce z dziećmi swoiemi na przyszłość mieszkać.

O zwołaniu stanów Wirtemberskich nie ma ieszcze inney pewności oprócz przygotowań.

Owdowiała W. Xiężna Badeńska mieszka ieszcze ciągle w zaciszu w Scheibenhard, przy którey bawi Xiężniczka Amaliia. Królowa Fryderyka (małżonka byłego Króla Szwedzkiego,) udać się ma w lecie do Szwaycaryi, a iey syn Gustaw niżeli uda się na kończenie nauk do Oxfordu, ma wprzód zwiedzić Włochy.

Z Włoch d. 8 Marca.

Xiężna Łukieska bawi ieszcze ciągle w Rzymie pod imieniem Hrabiny Martia.

Król Hiszpański Karol IV. wydawał corocznie w Rzymie na utrzymanie siebie i swoiego Dworu do 2½ mill. fr.

Niedawno przylepionem tu zostało na drzwiach wszystkich kardynałów: *Quid est Bavaria? Bavaria est Missa de Requiem, sine Gloria et Credo. Magnum Offertorium. Et in fine Missae est nulla Benedictio. Amen* 1819.

Do Liworna zawinął Angielski liniiowy okręt Rusfort o 84 działach, który zabrać ztamtąd ma podróżuiącego od niejakiego czasu po Włoszech Adm. Freemantle, który obiął teraz naczelne dowodztwo nad siłą Angielską na morzu środziemnem, i zawieść do Malty. W krotce ma także ztamtąd do Alexandryi odpłynąć;

przybyły tam wystawiony w Szwecyi dla Wielkorządcy Egipskiego okręt piękna Szwecyia. Wyładowany on iest mnostwem dział i kul. Ma także na nim popłynąć znany Gibraltar, ajent rzeczonego Wielkorządcy.

Wielkie deszcze zwiększyły tak dalece rzekę Arno, iż niedaleko ieziora Bientino brzeg zerwała, ale przecież znaczney nie zrządziła szkody.

Do Liworna nadeszło mnostwo osadniczych towarów z wschodnich i zachodnich Indyy na Amerykańskich i Angielskich okrętach.

Sławny Professor mechaniki, Locatelli, czynił w Pawii d. 19 Lutego na rzece Ticino publiczne doświadczenie nowo wynaleziionego przez siebie statku, który się nie zatopi i na którym bez żagli, wioseł i parowey machiny po rzekach tam i nazad pływać i zwracać się można. Doświadczenie to z zadziwieniem mnostwa zebranego ludu przedziwnie się udało. Ziechał tam także w tym celu z Medyiolanu Hr. Strasoldo, Prezes Gubernii, i gdy obeyrzał tę barkę w wszystkich iey częściach, oświadczył P. Locatelli swoie ukontentowanie. Sześciu ludzi kieruie mechanismem tey barki; można nią z naywiększą szypkością wszystkie czynić zwroty. Lubo wyrachowana tylko iest na rzeki i kanały, można iey wszelako i do żeglugi po ieziorach i morzach użyć.

Z *Stambułu d.* 24 *Lutego.*

W. Porta zatrudniona ustaleniem bezpieczeństwa publicznego, i uprzątnieniem wszelkiey hołoty, posunęła tak daleko swoie przedsięwzięcie, i zaleciła Kapitanowi Baszy, aby nietylko zabronione były podczas zapust bale publiczne, ale nadto, aby owe domy gościnne zamknięte i zniesione zostały. Urządzenie to pomnoży nieukontentowanie Posłów zagranicznych, pod których zasłoną znayduią się tamci, a iescze więcey zatrwoży znayduiących się tamże cudzoziemców, którzy nieznaydą iuż dla siebie mieysca w pomieszkaniu Francuzkiem zmienionem przez domy Ormiiańskie; zwłaszcza, ieżeli Posłowie Angielski i Francuzki nie wyiednaią przedstawieniami swoiemi złagodzenia przepisów Rządowych.

Kilkunastu dozorców budowniczych, użytych do poprawienia twierdz pogranicznych dokonawszy polecenia, wrócili iuż do Stolicy.

Ostatnich dni Stycznia wystawiono przed bramą Seraiu głowę Schabendera - Oglu, Derebeja (Xiążęcia) w Aladschia - Kale (w Macedonii,) który od dawna dręczył w tameczney okolicy mieszkańców i zagrażał publiczney ich spokoyności i bezpieczeństwu. Skarżono na niego kilkanaście razy u W. Porty, która wydała rozkaz Baszy w Saloniku, aby orężem pokonał tego buntownika, a tak połączywszy się z Dowodcą Seresu zdołał poymać Schabendera - Oglu i dwóch iego Synów.

Według wiadomości nadeszłych z Bagdadu z d. 27 Listopada, udało się Dowodzcy Mardyńskiemu, ułagodzić oburzone przeciwko sobie pokolenia Kurdyskie; atoli może bydź iescze rzeczą wątpliwą, czyli to stanowisko swoie będzie mógł długo w spokoyności utrzymać; Kiaja Basza wyciągnął niedawno z znaczną siłę zbroyną naprzeciw Arabom Anabiskim, napadaiącym okolice położone między Meschad Hussein i Meschad - Ali.

DODATEK
DO Nro 26.
GAZETY KRAKOWSKIEY
Z KRAKOWA DNIA 31 MARCA 1819 ROKU WE SZRODĘ

Z Berlina d. 23 Marca.

Wczoray z powodu imienin J. Królewicowskiey Mci Królewica Wilhelma syna J. K. Mci, udali się około południa J. K. Mość z wszystkiemi Xiążętami i Xiężniczkami Domu Królewskiego, iako też obecni tu Królewic Angielski Xże Kumberlandyi i Xże Köthen (dawniey Xże Pszczenski) dla złożenia życzeń Królewicowi Jmć, który przyymował także potem życzenia od wyższych woyskowych i władz cywilnych.

Od Brzegów Menu d. 17 Marca.

D. 5 Lutego r. b. upłynął rok iak Seym Niemiecki postanowił: aby Rządy Niemieckie w przeciągu roku doniosły Seymowi iak daleko w zaprowadzeniu konstytucyy w kraiach swoich postąpiły. Już nawet miesiąc po tym czasie upłynął, a nie słychać o zdaniu sprawy o ważnym tym przedmiocie.

Znany Professor Dabelow w Halle powołany został na professora do Dorpatu, i udał się tam d. 6 Marca.

Gazeta powszechny Donosiciel odwołuie doniesienie o wyzwaniu P. Stourdza przez dwóch uczniów w Jena na poiedynek, z tym dodatkiem: iż donoszący o tem zdarzeniu miał tylko zamysł ochydzić Uniwersytet Jenauski z iego uczniami.

W powiecie Akwisgrańskim znayduie się ieszcze podług urzędowego doniesienia 55 fabryk, to iest 10 sukiennych i kaźmirkowych, z ktorych Akwisgrańska i Montioie dostarczaią lepsze od Angielskich i Belgiyskich towary. Daley iedna mosiężna, która do 4 mill. funtow rocznie mosiądzu wyrabia; 2 Igieł; iedna szpilek w Akwisgranie; 2 Skór w Malmedy i St. Vith; 10 Papierni, z których iedna w Heinsbergu robi tak dobry papier, iż igły i stalowe towary w nim nierdzewnieią i nawet go do Anglii biorą; 1 s klana huta w Stollbergu i Lakiernia; 7 hut ołowiu; 14 hut żelaznych, i 2 żelazney blachy białey.

Z Elbląga d. 5 Marca.

Za 8 dni spodziewamy się, iż rzeki nasze i Haffs aż do Piławy oswobodzone od lodów zostaną, a zatem otworzy się żegluga. Tym końcem pozamawiane już zostały okręty do zawiezienia do Anglii zapasu zimowego zboża. Przenicy niewielki mamy zapas; Polskiey trzymamy łaszt od 1200 do 1300 złp. mięszaney od 1140 do 1200, a świeżey kraiowey od 900 do 1080. Zyta starego i świeżego niewielki także mamy zapas i żądamy za łaszt po

620 do 640 złp. Jęczmienia i owsa mamy znaczny zapas i żądamy za łaszt 180 od 560 do 620 złp. drugiego od 340 do 560. Grochu łaszt od 600 do 720 złp. Len płaci się po 29 złp. 33 funty.

Z St. Louis nad Senegalem (w Afryce.)

Miasto nasze iest nadmiarę Europeyskiemi towarami zapełnione. — Wywieziono iuż ztąd kilka 1000 funtów bawełny, która iest bardzo piękna. Rośnie tu także dzika bawełna farby nankinowey, którey zapewne będzie można użyć.

Wyprawa nasza w głąb kraiu Galam, która d. 17 Sierpnia wypłynęła nie postąpiła w przeciągu 3 miesięcy iak 300 g dzin drogi podwodę. Powrociła tu w Grudniu, wyiąwszy bryg Argus i ieden kupiecki okręt, bez zrobienia prawie żadnych czynności handlowych; wszyscy na niey Europeyczykowie, w liczbie 30 rozchorowali się, a 15 z nich umarło, i między niemi Inżenier jeograficzny Castelux. Z brygiem Argus złączyła się w Galam wyprawa Angielska pod Majorem Grey, gdzie wstrzymały ich deszcze od Sierpnia do Października. Grey posłał Mulata Partarraux do Gambia o posiłki, gdyż wszyscy biali ludzie, którzy mu towarzyszyli wymarli, a muły wyzdychały. Kazał on Murzynom pod dozorem officera Angielskiego wystawić w Sego galiotę, na którey zamyśla po Nigarze płynąć.

ROZMAITOŚCI.

O Powadze, którą każdy Ultra przyznać musi.

W przymierzach każda umowa powinna bydź prawnie świętą; lecz niewiele polegać można na świętości tego słowa z strony tego, który mieć może interes do złamania go. Przymierze są tylko pomiędzy temi trwałe, których interes wiąże ażeby słowa dotrzymali. Z tego względu polityka zdaie się doradzać szukania przymierza z mniey mocnym; bo dodawszy całą naszą potęgę, do potęgi mocnieyszego, wszystko dla siebie zrobi, a dla nas iak naymniey, gdy tymczasem mniey mocny z nami trzymać musi, bo przez zdradę utraciłby swoią w nas pomoc. (Schmalz Prawo ludów Europeyskich, w Berlinie 1817.)

O Kozach Kaszemirskich.

Pisma publiczne doniosły niedawno, że Francuz Joubert zakupił 1300 kóz Kaszemirskich i posłał do Francyi. Gazeta Petersburga Poczta północna powątpiewa, ażeby P. Joubert udało się zakupić prawdziwe Kaszemirskie kozy, z których wełny robią szale, i opowiada: że te zwierzęta należą wyłącznie do dwoch koczuiących licznych ludów, czczących Fo, i poddanych Ahbat Mahmut Chana, udzielnego władcy Wielkiego Tibetu, którego stolicą iest Ladak, noszącey także nazwisko Tibetu. Te ludy koczuią z licznemi stadami w obszernym kraiu byłem Królestwie Sifans, i opłacaią władcy Tibetu roczny haracz wełną z swych kóz, którą tenże Xże ma wyłączne prawo od nich zakupywać i odprzedaie ią kupcom Kaszemirskim. Niepodobna więc, aby P. Joubert otrzymał pozwolenie zakupienia takowych kóz, zwłaszcza że w podroży tam i nazad 6 miesięcy tylko miał bawić, który czas nie wystarczyłby nawet na ich przeprowadzenie. Zresztą gdyby tego dokazał, nazwaćby go można nowym Jasonem, który sprowadził nam złotą rzekę, za którey wodę Indyie, Perssyia, Turcyia, i cała Europa corocznie 1 mill. Rubli Kaszemirowi opłacaią.

Dnia 29 i 30 Marca 1819.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
Przenicy	25 —	23 —	20 —	18 —

—	Żyta	12 —	11 —	10	15	10	—	—
—	Jęczmienia	16 —	9 —	8	15	8	—	—
—	Owsa	5 —	4	20	4	15	—	—
—	Jagieł	38 —	34 —	32 —		30	—	—
—	Grochu	12 —	11 —	10 —		9	—	—
—	Rzepaku	28 —	26 —	25	—	—	—	—

Cena Zboża

W Warszawie d. 20 Marca

Korzec Pszenicy od Złp.	28 do	37.
— — Żyta — — —	17 —	18½
— — Jęczmienia — —	14 —	16.
— — Owsa — — —	9 —	11.
— — Grochu — —	16 —	20.

Cena Zboża

W Gdańsku d. 20 Marca

Łaszt 28 Korcy wynoszący.

Pszenicy od Złp.	920 do	1200.
Żyta — —	620 —	640.
Jęczmienia — —	520 —	560.
Owsa — —	250 —	360.
Grochu — —	660 —	700.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 20 Marca

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19 gr.	6.
— detto Cesarski .	— —	19 —	—
Fryd. Pruskie . . .	— .	33 —	10
Luidor	—	37 —	—
zoto frankowy	— .	32 —	10
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	234 —	—
Złoty ryński Szeinami .	— .	1. —	21

DONIESIENIA

Uwiadomienie. O przedarzy Dóbr skarbowych i funduszowych w Galicyi, w biegu roku 1819go nastąpić maiącey, ogłasza się, co następuie:

W przeciągu tego roku następuiące Dobra będą przez publiczną Licytacyą sprzedawane.

W Cyrkule Zołkiewskim. Państwo Kameralne Mosty, tudzież Bełzkie Realności funduszowe z wsiámi Gurą i Kuliczkowem.

W Cyrkule Samborskim. Błażowskie Realności.

W Cyrkule Rzeszowskim. Jedna Sekcyia Bratkowic, iako to: Budy, Zabayka Widełki, Kupno, Poremby, we dwóch oddziałach. Państwo Kameralne Lezaysk w tymże Cyrkule położone, w 4ch Sekcyiach.

W Cyrkule Myślenickim. Dobra funduszu religiynego Broszkowice i Budy pod Oświęcimem. Państwo Kameralne Lipnik pod Białą.

W Cyrkule Stanisławowskim. Do byłego Starostwa Halickiego należące wsie Biyn i Mavdan.

W Cyrkule Sandeckim. Starostwo Czorsztyńskie w 4ch Sekcyiach. Dobra Ludzimirz. Państwo Kameralne Nowytarg. Państwo funduszowe Stary Sandec. Państwo Nowy Sandec.

W Cyrkule Tarnowskim. Część funduszu relligii — Zagodniki z przyległościami.

W Cyrkule Lwowskim. Realności funduszowe i kameralne, iako to: grunta, młyny, etc.

W Cyrkule Bochnieńskim. Starostwo Lipnica murowana. Państwo funduszu religii Radłów.

W Cyrkule Sanockim. Kilka części Państwa Mrzygłodu. Dobra Ustrzyki z Wołosiatem.

W Cyrkule Tarnopolskim. Dobra Warwarzyńce.

Licytacyia tych Dóbr przedsięwzięta będzie częścią w miesiącach Maiu i Czerwcu, a częścią w miesiącach Wrześniu i Październiku, dzień zaś przedaży tych Dóbr poiedyńczo, z wyrachowaniem ceny szacunkowey, i rubryk dochodu, ogłoszony będzie osobnem drukowanem obwieszczeniem.

Główne warunki są:

1) Ze te Dobra iedynie za monetę kruszcową sprzedawane będą.

2) Ze każdy chęć kupienia maiący podczas licytacyi 10tą część ceny fiskalney iako vadium albo w gotowiźnie w monecie konwencyynej złożyć, albo też hypoteką, przez C. K. Kamery Prokuraturę rozpoznaną, i za dostateczną uznaną, a ilości vadium wyrównywaiącą, zabezpieczyć ma.

3) Jeżeli Summa kupna za sprzedane Dobra summy pięćdziesiątu Tysięcy ZR. niewyniesie, wtedy zapłaci kupiec iedne połowę summy kupna, zaraz po nastąpionem potwierdzeniu przedaży, a to przed oddaniem mu Dóbr, a drugą połowę uiści w pięciu letnich równych ratach; przy tych zaś Dobrach, gdzie Summa kuppa więcey iak

pięćdziesiąt tysięcy ZR. wynosić będzie, zapłaci tylko trzecią część natychmiast, a resztę dwie trzecie części w pięcioletnich równych ratach, w monecie konwencyyney, i resztuiącą Summę kupna na kupionych Dobrach w naywyższem pierwszeństwie zabezpieczy. Złożone w gotowiźnie vadium, porachowanem będzie do pierwszey zapłacić się maiącey raty.

4) Każdy, kto iedne z tych Dóbr przez licytacyą bezpośrednie kupi, otrzyma oraz z swoiemi potomkami w linii zstępney, wraz z kupionemi Dobrami zdolność tabularną na posiadanie tychże Dóbr.

W reszcie wolno każdemu chęć kupowania maiącemu wyrachowanie ceny szacunkowey przeyrzeć, i sameż Dobra na przedaż przeznaczone, co do ich stanu i rubryk przychodowych oglądać.

Od C. K. Galicyyskiey do sprzedaży Dóbr skarbowych ustanowioney Kommissyi. We Lwowie dnia 4 Marca 1819.

Antoni Bielawski, Kommissarz cyrkułowy.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu, podaie do wiadomości publiczney, iż Kamienica tu w Krakowie w Gminie I. przy ulicy Szerokiey pod L. 40 stoiąca Agneszki z Zielińskich Urbańskiey po niegdy Janie Urbańskim wdowy, małoletniey Salomei Urbańskiey Matki i Opiekonki Magdaleny z Urbańskich Firlicińskiey, Franciszka Firlicińskiego żony w Kamienicy wzwyż wyrażoney Tomasza Urbańskiego w Krakowie na Zamku i Maryianny z Urbańskich Cyterskiey Woyciecha Cyterskiego Małżonki w Krakowie przy ulicy Stolarskiey pod L. 62 mieszkaiących, wszystkich Professyi Szewskiey własna, w którey mieszkaią teraz Agneszka Urbańska, Jan Bruzda, Franciszek Firliciński, Franciszka Nowakowska, Walenty Sadowski, i Kasper Rączeński przez publiczną licytacyą sprzedaną zostanie, a to na żądanie W. Heleny z Zakulskich Riedmüllerowey W. Jana Riedmüllera Doktora Małżonki w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey pod L. 657 tudzież W. Jana Zakulskiego Kupca Warszawskiego, w Warszawie na Przedmieściu Krakowskim pod L. 441 mieszkaiących, na zaspokoienie Prowizyi od summy kapitalney 1360 złp od dnia 29 Września r. 1805 zaległych do dnia całkowitego zaspokoienia po 5 od 100 rachować się maiących, tudzież kosztów prawnych i exekutnych. Protokół zaięcia tey Kamienicy z mocy Wyroku Trybunału I. Instancyi Wolnego niep. i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 4 Sierpnia 1817 zaocznie w ostatniey Instancyi zapadłego, a w dniu 23 Sierpnia r. 1817. Dłużnikom prawnie doręczonego uskutecznił Ur. Woyciech Alexander dwoyga Imion Skorczyński Komornik przy Sądach tuteyszych w dniu 8 Listopada r. 1817. Kopiie Aktu zaięcia W. Marcinowi Soczyńskiemu iako byłemu Woytowi Gminy I. W. M. Krakowa tudzież W. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu I. w tymże dniu 8 Listopada 1817 r. przez Woyciecha Sandorskiego Woźnego Sądu Pokoiu W. M. Krakowa wręczonemi zostały. — Tenże Akt zaięcia w Xięgę zaięciów I. Aktów hypotecznych W. Niep. i ściśle neutr. Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 8 Listopada r. 1817 na karcie 34 pod L. 12, a do Ksiąg Trybunału I Instancyi W. N. i ściśle Neutralnego M. Krakowa nayprzód dnia 19 Listopada 1817 r. pod L. 63 powtornie zaś dnia 23 Grudnia 1817 r. pod L. 70 zaciągnionym i wpisanym iest, o którego zaięcia wpisaniu dłużnicy ieszcze w dniu 2 Stycznia r. 1818 prawnie zawiadomionemi, a Oryginał tegoż uwiadomienia w dniu 4 Stycznia 1818 r. w Xięgę zaięciów Aktów Hypotecznych Miasta Krakowa w Xięgę I kartę 37 wpisanym został.

Sprzedaż wzwyż rzeczoney Kamienicy imieniem W. Riedmüllerowey i W. Józefa Zakulskiego popierać będzie W. Felix Słotwiński Patron przy Sądach Krakowskich w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały.

Pierwsza publikacyia warunków licytacyi odbyła się d. 31 Grudnia 1818; druga dnia 18 Stycznia; trzecia dnia 3 Lutego 1819 r. Do licytacyi przedstanowczey oznaczonym był termin na d. 18 Marca 1819 r. lecz gdy w położeniu ceny szacunkowey omyłka zaszła, Trybunał dla sprostowania tey omyłki termin do 30 Kwietnia r. b. 1819 odroczył, na którym to terminie licytacyia przygotowawcza nastąpi. Cena szacunkowa pierwszego wywołania po sprostowaney omyłce ustanawia się w summie 5218 złp. 10 gr. Warunki licytacyi w Kancelaryi Trybunału są do przeyrzenia. Chęć licytowania maiący 10tą część ceny szacunkowey to iest 520 złp. 25 gr. iako wadium złoży.

W Krakowie d. 19 Marca 1819.

Kuliczkowski, Pisarz